

BIULETYN

Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego

WARSZAWA LIPIEC 1950 Nr 67(30)

Wydaje Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, W-wa, ul. Smulikowskiego 6-8.

Sprawa Zjazdu Delegatów P. T. K.

Wyznaczony na dzień 8 czerwca 1950 roku Zjazd Delegatów Oddziałów Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Wałbrzychu został odwołany przez Zarząd Główny P.T.K. Decyzję swą w tej sprawie Zarząd Główny uzasadnił koniecznością przygotowania się do oczekujących nas zmian związanych z reorganizacją turystyki krajoznawczej.

Możemy dziś wyjaśnić, iż dojrzała już sprawa powołania do życia jednej silnej organizacji turystyczno-krajoznawczej o charakterze stowarzyszenia masowego. Sprawa ta rozpatrywana jest obecnie przez Radę Turystyczną przy Ministrze Komunikacji. Podstawą masowej organizacji turystyczno-krajoznawczej ma być Polskie Towarzystwo Krajoznawcze i Polskie Towarzystwo Tatrzańskie.

Sprawy związane z reorganizacją społecznej turystyki krajoznawczej były omówione na specjalnym posiedzeniu Rady Turystycznej przy udziale aktywów Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Polskiego Towarzystwa Tatrzańskie. Na posiedzeniu tym przedstawione zostały konkretne w tych sprawach projekty, a członkowie Rady oraz dodatkowo zaproszeni przedstawiciele P.T.K. i P.T.T. mogli w tych sprawach wypowiedzieć swe opinie.

Niezależnie od tej narady Zarząd Główny P.T.K. przewidział na najbliższy okres specjalne posiedzenie rozszerzonego plenum Zarządu Głównego P.T.K. z udziałem przedstawicieli nie tylko Okręgów, ale i wszystkich Oddziałów Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Zarząd Główny P.T.K.

W połowie czerwca r.b. bezpośrednio kierownictwo sprawami P.T.K. po okresowym urlopie objął Prezes prof. dr. Stanisław Leszczycki.

W kwietniu br. V. Prezes dr. Kazimierz Jasieński zgłosił rezygnację z mandatu członka Zarządu Głównego i V. Prezesa P.T.K.

Mandat V. Prezesa drogą kooptacji Prezydium Zarządu Głównego powierzyło ob. Kazimierzowi Biskupskiemu, Dyrektorowi Biura Sejmowego.

Zast. Sekretarza Generalnego ob. Wacław Kowalski zrezygnował z tego stanowiska, obejmując sekretariat Komisji Wydawniczej Zarz.

Głównego P.T.K. Mandat Zastępcy Sekretarza Generalnego Prezydium powierzyło ob. Zbigniewowi Tokarskiemu.

Kierownictwo Biura Zarządu Głównego powierzono z dniem 1 lipca 1950 roku ob. Stefanowi Sitarzkemu, dotychczasowemu kierownikowi wydziału finansowego Zarz. Głównego P.T.K.

Ob. Wacław Bagieński, który od stycznia pełnił funkcje Kierownika Biura, z dniem 1 lipca br. działa wyłącznie jako starszy inspektor turystyczny Zarządu Głównego. Do jego kompetencji należą czynności operacyjne, związane z inwestycjami schroniskowo turystycznymi P.T.K.

Akcja wydawnicza P.T.K.

W ramach Wiedzy Powszechnej — Biblioteka Krajoznawcza — ukazał się w handlu „Wilanów — przewodnik, w opracowaniu dr. Kazimierza Zawadowskiego. (str. 120, ilustracji, 28, plan) Cena 140 zł. Wyd. Spółdzielnia Wydawn. Oświatowa „Czytelnik“.

W ramach cyklu „Piękno Polski“ Wyd. Nasza Księgarnia, ukazał się tomik pt. — Zachodnie Wybrzeże Polskiego Bałtyku — w opracowaniu Czesława Piskorskiego. Str. 64, tyleż ilustracji, mapa. Cena 180 zł.

Komisja Wydawnicza Zarządu Głównego P.T.K. przewiduje wydanie w roku 1950 następujących pozycji:

Wł. Godlewski. — Pabianice — Biblioteczka Krajoznawcza P.T.K.

Spółeczna Opieka nad Zabytkami Przeszłości — materiały instrukcyjne Wydziału Społ. Opieki nad Zab. Przeszłości P.T.K.

Pozaszkolna praca krajoznawcza — O. S. Jusupowa. Tłumaczenie z rosyjskiego.

W. Kowalski: Polanica, Duszniki, Kudowa — Biblioteczka Wczasowa P.T.K.

W. Kowalski: Szklarska Poręba, Przesieka, Karpacz, — Biblioteczka Wczasowa P.T.K. Wydanie II.

Osiem ośmiostronicowych ulotek — Informatory: Bielany, Czersk, Młociny, Wilanów, Łazienki, Kazimierz, Otwock, Nałolin.

St. Lenartowicz: Lasek cygański, Bielsko-Biała. Biblioteczka Krajoznawcza P.T.K.

Dr. Mieczysław Orłowicz. Warmia i Mazury. Przewodnik.

Z Życia Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P.T.K.

W ramach Czynu Pierwszomajowego Koła Krajoznawcze Młodzieży Szkolnej P.T.K. z terenu woj. katowickiego podjęły następujące zobowiązania:

Koło Krajoznawcze Szkoły Ogólnokształcącej w Katowicach podjęło się prac nad oczyszczeniem lasu, Koło w Koźlu — odgruzowania Rynku, Koło Szkoły TPD w Chorzowie — sporządził mapę miasta, zorganizuje wycieczki międzyszkolne w okolice, Koło Liceum Pedagogicznego w Gliwicach zorganizuje wycieczkę krajoznawczą dla szkoły podstawowej, Koło Liceum Handlowego w Sosnowcu objęło opiekę nad czystością parku miejskiego, Koło Liceum Pedagog. w Cieszynie zorganizuje 6 pogadanek krajoznawczych z przeżroczami, sporządzi 20 map konturowych dla pracowni geograficznej, Koło Liceum w Pszczynie zorganizuje kurs dla przewodników, Koło Liceum dla Dorosłych w Opolu opracuje 25 kwestionariuszy o polskości Śląska Opolskiego.

Przykład dobrze zorganizowanej pracy w kole podaje sprawozdanie Koła Krajoznawczego Gimnazjum i Liceum im. Bolesława Chrobrego w Piotrkowie będące pod opieką prof. Jana Ribnera. Koło to opracowało 35 kwestionariuszy na temat: Co wiemy o przeszłości naszej wsi. Opracowano poza tym następujące zagadnienia: Zwyczaje wiosenne. Opis najstarszej chaty w powiecie. Zwyczaj palenia sobótek. Sekcja Przewodników Koła oprowadziła 7 zamiejscowych wycieczek. Koło redaguje gazetkę ścienną p.t. Krajoznawca, prenumeruje 13 egz. „Orlego Lotu”, oraz „Ziemię”. Posiada 2 namioty turystyczne, własne zbiory geologiczne, bibliotekę. Zorganizowało na terenie miasta Zrzeszenie Kół, opiekuje się schroniskiem liczącym 30 łóżek. Sekcja Przewodników zorganizowała międzyszkolny kurs dla przewodników krajoznawczych. Sekcja fotograficzna zorganizowała 3 kursy fotograficzne dla młodzieży. Koło zajęło się inwentaryzacją grobów na starym cmentarzu. Członkowie Koła współpracowali z miejscowym Muzeum Regionalnym i dyżurowali w godzinach zwiedzania.

Liczne Koła w innych miejscowościach mają w swoim dorobku także osiągnięcia, jak uporządkowanie terenu przy szkole, założenie zielenców. Koło Szkoły Nr 4 uporządkowało Górę Zamkową w Będzinie. Koło Liceum Ped. w Łomży rozłożyło troskliwą opieką nad zabytkowym domem w Dziegielach pow. Kolno.

Obozy krajoznawcze młodzieży

Dorocznym zwyczajem z początkiem ferii letnich rozjechały się po całym kraju obozy krajoznawcze, organizowane przez Komisje Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej P.T.K. Korzystały one z ogólnych funduszy akcji letniej, dodatkowych subwencji szkół oraz funduszy

własnych. Zarząd Główny w roku bieżącym obozów krajoznawczych nie subwencjonował.

Kierownicy obozów krajoznawczych P.T.K. obowiązani są do dnia 1 paźdz. 1950 roku złożyć sprawozdanie z organizacji, przebiegu i wyników prac powierzonych im obozów. Sprawozdanie to winno być przesłane do Zarządu Głównego Pol. Tow. Krajoznawczego w Warszawie, ul. Smulikowskiego 6/8.

Zespoły obozowe, które wykazały się właściwą organizacją, należytnym wynikiem prac krajoznawczych, terminowym nadesłaniem sprawozdania mogą liczyć na nagrodę pieniężną z funduszy Zarządu Głównego P.T.K.

Zjazd Krajoznawczy w Rzeszowie

W dniu 14 maja rb. w Powiatowym Domu Kultury ORZZ w Rzeszowie odbył się wojewódzki zjazd krajoznawczy delegatów Związków Zawodowych, Oddziałów Pol. Tow. Krajoznawczego i Wydziału „Służby Polsce” Kuratorium O. S. Rzeszowskiego. O godz. 9 rano otwarto zjazdową Wystawę Krajoznawczą, urządzonej przez krajoznawczą młodzież szkolną. Ekspонатów dostarczyło 9 szkół rzeszowskich, szkoły z Jarosławia i Krosna. Okręgowa Rada Zw. Zaw. wystawiła wzorową bibliotekę świetlicową.

O godz. 10 min. 30 przewodniczący Wojewódzkiej Komisji Krajoznawczej ORZZ ob. Krypel otworzył obrady delegatów w udekorowanej sali zebrań ORZZ. Na sali było obecnych ok. 300 osób reprezentujących Powiatowe Rady Zw. Zaw. woj. rzeszowskiego, Oddziały P.T.K. w Rzeszowie, Gorlicach, Tarnobrzegu, Jarosławiu, Przemyślu, przedstawiciele Kuratorium O. S. Rzeszowskiego. Zarząd Główny P.T.K. reprezentował dr. Stanisław Szymański, Komisję Kół Krajoznawczych M. Szk. PTK prof. Piotr Czapik z Krakowa.

Po przemówieniach powitalnych wygłoszony został referat o obecnym stanie walki o pokój. Referat ten wygłosił przedstawiciel Zw. Zaw. ob. St. Łęcki.

O pracach krajoznawczych w Polsce Ludowej mówił prof. S. Piątek, prezes Okręgu PTK w Rzeszowie. W referacie swoim mówca uwzględnił sprawozdanie z współdziałania ORZZ z PTK oraz złożył wnioski w sprawach planu pracy na najbliższy okres.

W czasie obrad przybyła na salę delegacja młodzieży krajoznawczej, która równocześnie odbywała swój zlot okręgowy w Łańcucie. Przyniosła ona Zjazdowi pozdrowienia od młodzieży i wiązanki kwiatów.

Po referatach odbyła się ożywiona dyskusja, w której wzięli udział delegaci Dębicy, Rzeszowa, Leska, Korczyny, Przemyśla, Boguchwały, Mielca, Jarosławia i Krakowa.

W dyskusji poparto plany pociągów masowych z wycieczkami krajoznawczymi, wzywano do organizowania krajoznawczych zjazdów powiatowych, zwrócenia uwagi na walory turysty-

czne Leska i Przemyśla, organizowania stałej akcji szkoleniowej z dziedziny krajoznawstwa, nawiązania współpracy ze Zw. Samopomocy Chłopskiej, ze Zw. Harcerstwa Polskiego.

Poczym przyjęto uroczystą deklarację w sprawie pokoju oraz wnioski w sprawach krajoznawczych i organizacyjnych.

O godz. 16 odbyła się wieczornica zjazdowa z udziałem 700 osób. Program wieczornicy wypełniły popisy dwu orkiestr zespołów krajoznawczych, tańce, śpiewy, deklamacje Kół Krajoznawczych z Korczyny, z Jedlicza, Jarosławia i Rzeszowa.

Gościom z Warszawy i Krakowa młodzież wręczyła kwiaty.

W międzyczasie delegaci Oddziałów PTK z woj. rzeszowskiego odbyli zebranie okręgowe, w czasie którego wybrano Zarząd Okręgu Rzeszowskiego PTK w składzie następującym: Prezes — Stan. Piątek, V. Prezesi — Fr. Pórchłopek i Eugeniusz Krypel — przedstawiciel O.R.Z.Z., sekretarz A. Zięba, skarbnik — Józef Barecki, ławnicy — St. Zmuda i Bol. Bukała.

Zarząd Okręgowej Komisji Kół Krajozn. Mł. Szk. PTK ukonstytuował się w sposób następujący: Przewodniczący — St. Piątek, Zast. Przewodn. — Kaz. Skarbowski oraz A. Powązka, sekr. M. Czajewska, skarbnik M. Dzubińska.

O d d z i a ł P. T. K. w B i a ł e j P o d l a s k i e j

W dniu 2 kwietnia rb. odbyło się w Białej Podlaskiej otwarcie własnego lokalu miejscowego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Lokal ten uzyskano w wieżycze, stanowiącej niegdyś fragment Zamku Radziwiłłowskiego w Białej Podlaskiej. Na wyremontowanie zabytku i urządzenie wnętrza Oddział uzyskał pomoc ze strony Zarządu Głównego PTK oraz Wydziału Powiatowego.

Schludny lokal, stylowo urządony w zabytkowym budynku jest poważnym osiągnięciem Zarządu Oddziału.

Ostatnio Zarząd Oddziału wystąpił do władz powiatowych o przekazanie P.T.K. dawnej kaplicy zamkowej na pomieszczenie dla tworzącego się muzeum regionalnego Pol. Tow. Krajozn. w Białej Podlaskiej

Przejęcie majątku b. Warmińsko-Mazurskiego Związku Turystycznego przez P. T. K.

Na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia Warmińsko Mazurskiego Związku Turystycznego w Olsztynie o likwidacji Związku oraz na podstawie upoważnienia Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego z dnia 3 czerwca 1950 roku Oddział P.T.K. w Olsztynie

przejął majątek ruchomy i nieruchomy b. Warmińsko Mazurskiego Zw. Turyst. w Olsztynie, składający się z siedmiu baraków oraz licznych ruchomości biurowych oraz schroniskowo turystycznych.

Protokół przejęcia z ramienia P.T.K. podpisali: inż. W. Piotrowski, E. Tabak, M. Kowalewski.

W ł a c z e n i e P o l s k i e g o Z w i ą z k u T u r y s t y c z n e g o w K r a k o w i e d o P. T. K.

Stosownie do uchwały Rady Turystycznej, która zaleca zjednoczenie wszystkich towarzystw zajmujących się turystyką, Kuratorium Polskiego Związku Turystycznego stwierdziło celowość i potrzebę połączenia się Polskiego Związku Tu-

Ze zbiorów P. T. K.

Fragment lokalu Oddz. P. T. K. w Białej Podlaskiej.

rystycznego z Polskim Towarzystwem Krajoznawczym, jako towarzystwem najbardziej odpowiadającym celom, którym służył Polski Związek Turystyczny.

Zarząd Główny P.T.K. na posiedzeniu w dniu 9 maja 1950 roku zatwierdził to postanowienie i upoważnił Oddział Krakowski P.T.K. do przejęcia majątku i działalności b. Polskiego Związku Turystycznego.

Agendy P. Zw. Turystycznego w Krakowie działają już obecnie w ramach organizacyjnych Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego.

Dolnośląski Ośrodek Turystyki P. T. K. i P. T. T. w Jeleniej Górze

Doświadczenia kilku ostatnich lat w zakresie gospodarki schroniskowej na terenie województwa wrocławskiego wykazały, że staje się celowym połączenie administracji schronisk Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego i Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w jeden wspólny organ działający na tym terenie.

Decyzję w tej sprawie poprzedziło zbadanie sytuacji na miejscu oraz wspólne konferencje przedstawicieli Zarządów Głównych PTK i PTT.

W wyniku tych narad zgodnie z wnioskiem Zarządu Głównego PTT i Prezydium Zarządu Głównego Pol. Tow. Krajozn. na posiedzeniu w dniu 7 lipca 1950 roku uchwaliło powołać „Dolnośląski Ośrodek Turystyki PTK i PTT z siedzibą w Jeleniej Górze, ul. 15 Grudnia Nr 36“.

Zadaniem Ośrodka będzie zarządzanie majątkiem ruchomym w myśl obowiązujących przepisów, zawieranie umów związanych z zarządzeniem w ramach podstawowych wytycznych o racjonalnej gospodarce schroniskami oraz planu gospodarczego i inwestycyjnego w myśl uchwał Zarządów Głównych PTK i PTT, reprezentowanie placówki wobec władz i instytucji. Wspólna administracja Ośrodka obejmie wszystkie schroniska PTK i PTT na terenie województwa wrocławskiego.

Zarząd Główny PTK zwrócił się do Zarządów Oddziałów PTK na terenie woj. wrocławskiego o nawiązanie ścisłej współpracy z nową placówką oraz roztoczenie nadzoru nad stroną ideową i turystycznym charakterem schronisk, a w szczególności nad stroną krajoznawczo wychowawczą z uwzględnieniem założeń regionalnych.

Nowa placówka odciąży Zarząd Główny od spraw administracyjnych związanych z prowadzeniem schronisk dolnośląskich.

Oddział P. T. K. w Bieczu

W dniu 1 kwietnia 1950 roku w sali Zarządu Miejskiego w Bieczu odbyło się zebranie organizacyjne nowego Oddziału Pol. Tow. Krajoznawczego. Przewodniczył obradom ob. Marian Chrostowski, który zreferował cele i zadania PTK. Głównym celem nowego Oddziału będzie w pierwszej mierze utworzenie muzeum regionalnego w Bieczu. Zaznaczyć należy, że Miejska Rada Narodowa w Bieczu na posiedzeniu w dniu 30 stycznia br. specjalną uchwałą przekazała historyczny Dom Kromera w Bieczu na cele muzeum Regionalnego PTK.

Do Zarządu Oddziału w Bieczu weszli: Jan Grodecki — Prezes, mgr. Marian Chrostowski — V. Prezes, Ryszard Wojdyło — sekretarz, Józef Głowacki — zast. sekretarza, Ludwik Kabaj — skarbnik, mgr. Edward Brożyna — czł. Zarządu.

Zarząd Oddziału postanowił przystąpić również do opracowania przewodnika po Bieczu, które to miasto obfituje w liczne zabytki historycznej architektury.

Ośrodek Wycieczkowy w Gdańsku.

Ośrodek Wycieczkowy Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Gdańsku zaprasza masowe wycieczki świata pracy, młodzieży szkolnej oraz inne wycieczki krajoznawcze na wygodne i tanie noclegi w schronisku PTK „Narwik“.

Dojazd sprzed Dworca Głównego w Gdańsku tramwajem Nr. 3 w kierunku na Nowy Port, do przystanku Narwik, 10 minut jazdy, jedna strefa, za 15 zł, wycieczki szkolne po 5 zł.

Cena noclegu z pościelą schroniska 150 zł., członkowie PTK i młodzież szkolna po 100 zł., bez pościeli (na materacach) po 50 zł.

Terminy przybycia większych wycieczek należy uzgodnić z kierownictwem Ośrodka Wycieczkowego PTK.

Adres: Gdańsk—Narwik, rejon II, barak 16, tel. 339-19.
Pojemność schroniska obliczona na 400 osób.